A°. 1825. ARNHEMSCHE COURANT. N°. 88.

Dingsdag den 26. Julij.

WEENEN, den 16. Julij.

De dagbladen deelen thans de overeenkomst mede, welke den 28. Mei 1825 te Milaan is gesloten, ten aanzien van het Oostenrijksche bezettings-leger in het koningrijk der Beide-Sicilien. Dit leger, tot dus verre nog 33,600 man sterk, zal tot op 15,000 man verminderd worden. Uit hoofde Z. M. de koning der Beide-Sicilien nog geene genoegzame eigene krijgsmagt heeft kunnen verzamelen, zal de Oostenrijksche bezetting tot het einde van Maart 1827 voortduren. Wanneer de militaire [illegible] vermeerderen, zal het Oostenrijksche bezettings-leger nader tot op 12,000 man kunnen verminderd worden.

FRANKFORT, den 23. Julij.

Noch de nadere berigten van de Jonische eilanden, noch de jongste tijdingen uit de Levant, maken melding van de overweldiging van het gezag der Grieksche regering door *Colocotroni*, en de onthoofding van *Maurocordato*. Het gerucht daarvan schijnt dus ongegrond te wezen.

Uit Smirna wordt den 17. Junij van de Turksche zijde geschreven, dat *Ibrahim*-pacha zijn Egijptisch leger in Morea in twee kolonnen heeft verdeeld. De eene was tegen Calamata; de andere tegen Tripolitza opgerukt. Arcadia en Calamata zijn door de Egijptenaren in brand gestoken. Nieuwe gevechten van belang schijnen er tot dien tijd niet voorgevallen te zijn. — Berigten uit Konstantinopel van den 25. Junij geven geene inlichtingen over den stand der wederzijdsche legers in Morea. *Ibrahim*-pacha wist men, dat het binnenland was ingedrongen; terwijl men omtrent de Grieken had vernomen, dat *Colocotroni* met zijne schare tegen *Navarino* zou in aantogt zijn. — Van den kapudan-pacha weet men niet anders of hij houdt zich nog te Suda op. Zijn verlies bij Kaap d'Oro wordt van de Turksche zijde op een fregat, een korvet en zes transportschepen (waaronder vijf Oostenrijksche) gesteld. Men wil dit verlies echter meer aan wind en weder, dan aan de Grieksche branders toegeschreven hebben. Intusschen wordt te Konstantinopel eene kleine flotille met krijgsbehoeften uitgerust, welke onder bescherming van een fregat naar den zeeboezem van Lepanto zou afgezonden worden.

Te Smirna is in den nacht van den 7. Junij, ten 11¾ ure, de schok eener aardbeving gevoeld, die ongeveer 3 seconden geduurd heeft.

LONDEN, den 19. Julij.

Het handel-traktaat, tusschen Engeland en de republiek Columbia gesloten, is reeds bekrachtigd en door de dagbladen bekend gemaakt. Een gelijk traktaat met Mexico is, volgens officiele berigten van daar, mede tot stand gebragt. Men denkt hetzelve binnen kort alhier te ontvangen.

— Volgens de jongste berigten uit Indie, zijn de troepen der Engelsche compagnie thans beslissend zegevierende tegen de Birmanen, en is, na onderscheidene gevechten met de laatsten, het koningrijk Assam onder Britsche heerschappij gebragt. Rungpore, de hoofdstad van dit koningrijk, is bij capitulatie aan de Engelschen overgegaan.

— Berigten uit Rio-Janeiro van den 22. Mei melden, dat bij Montevideo een opstand tegen het Brazilische gezag uitgebroken is. Een der oude generaals, *Fructuoso Ribeira*, die vervolgens bij de Brazilische armee is geplaatst geweest, bevindt zich aan het hoofd van dien opstand. Men schat het getal soldaten, die hem volgen, op 400 man. Vereeniging met de republiek Buenos-Aijres is het doelwit. Men denkt, dat de opstandelingen door die republiek zullen geholpen worden, en in dat geval schijnt een oorlog tusschen de republiek en Brazilie onvermijdelijk. Voorloopig zullen de opstandelingen [illegible] door aanhangers van het land [illegible] gemeenschap met Montevideo [illegible].

PARYS, den 21. Julij.

Sommige dagbladen spreken sedert eenige dagen van de oprigting van een observatie-leger der Oostelijke-Pyreneen, waarvan Perpignan de hoofdplaats zal zijn.

Er is hier eene maatschappij opgerigt ter bevordering van de inlandsche kunstvlijt. Onder de plannen, welke zij heeft, noemt men het ontwerp om Parijs tot eene zeehaven te maken en de Seine met den Rijn te verbinden.

— De pest heeft zich, in het begin van Mei, op verscheidene schepen op de reede van Alexandria geopenbaard; van sommigen is al het scheepsvolk daaronder bezweken. Twee met katoen beladene Fransche vaartuigen zijn, op hunne overvaart uit die haven, door die plaag mede aangetast geworden. Het eene telt twee, het andere vier slagtoffers. Bij de aankomst dier schepen op de reede van Pomegue, twee mijlen van Marseille, heeft het gezondheids bestuur binnen die stad zich permanent verklaard en maatregelen naar omstandigheden genomen. Een man van een dier schepen is pestziek naar het lazaret gebragt. De pest-buil is met een gloeijend ijzer toegeschroeid en hij bevindt zich thans buiten gevaar.

ROME, den 9. Julij.

Gisteren is een bataljon Oostenrijksche troepen, komende uit Napels, door Rome getrokken. Daar de Paus, op aanzoek van den baron *Frimont*, opperveldheer van de Oostenrijksche troepen in Napels, aan alle door Rome trekkende Oostenrijksche troepen de genade heeft verleend, om, wanneer zij eens te zamen door de kerk van het vaticaan trekken, het heilige jubilee te kunnen winnen, mits voornemende om zoodra mogelijk aan de tafel des Heeren te gaan; zoo leide gemeld bataljon op heden zijn bezoek in gemelde kerk af, en ontving vervolgens op het naburig plein den zegen van den Heiligen Vader, die zich op een balkon bevond.

BRUSSEL, den 23. Julij.

Z. K. H. de kroonprins van Pruissen is binnen de stad aangekomen.

HH. KK. HH. de prins en prinses *Frederik der Nederlanden* bezoeken het merkwaardigste dezer stad. Gisteren hebben zij, verzeld van Z. K. H. den kroonprins van Pruissen, de kerk van St. Gudule in oogenschouw genomen.

— De gewezen Napolitaansche generaal *Pepe*, die zich sints de omverwerping der constitutie in de Beide-Sicilien, in Engeland heeft opgehouden, is voor eenige dagen alhier aangekomen.

DORDRECHT, den 22. Julij.

Door een verschrikkelijken brand, die eergisteren in het naburig 's Gravendeel gewoed heeft, is het grootste en schoonste gedeelte van die te voren zoo volkrijke en welvarende plaats vernield geworden. Het was des namiddags omstreeks half 2 ure, dat de brand op de Noordvoorstraat, of noordzijde der zeer breede schoone binnen-haven, (hebbende aan weerskanten breede, met hoog geboomte beplante en met wel gebouwde huizen bezette straten,) een begin nam met het huis van den bakker *Antonie van der Waal*, het 5de huis van de hooge sluis. De vlammen verkregen in gezegd huis aanstonds de overhand, deelden zich, zonder dat, wegens de droogte, den sterken wind en gebrek aan water, (men had juist de geheele binnen-haven afgedamd en droog gemaakt om ze uit te diepen, en moest dus dien dam eerst weggraven, eer aan blussching te denken was,) dadelijk aan de onder den wind staande belendende huizen mede, en sloegen ook weldra, door het overvliegende vuur, naar de Zuidvoorstraat over, aldaar het huis van den bakker *Corstiaan Smits* het eerst, weldra regts en links de huizen aan dien kant, in vlammen zettende, en achtervolgelijk zich tot de huizen ter wederzijde van de Rijkestraat, tot de huizen der Langestraat, tot die in de Korte Kerkstraat en zelfs tot eenige boeren woningen op den weg naar Strijen uitbreidende. Van de woede van dezen brand en van de akeligheid van het tooneel, welk dezelve opleverde, is voor hem, die het niet bijgewoond heeft, geen denkbeeld te vormen. Van de Noord- en Zuid-Voorstraat en van de Rijkestraat zijn maar eenige weinige boven den wind staande huizen bewaard gebleven en van de Langestraat is niet een huis overig: 71 steenen huizen, en daaronder verscheidene aanzienlijke gebouwen, benevens 13 schuren, waarvan het grootst gedeelte niet verzekerd was, zijn in eene groote twee uren tot den grond toe afgebrand, en acht honderd menschen hebben daarbij dak en huisvesting verloren. Het uitgestrekt tooneel der verwoesting levert niets op dan puinhoopen, met uitstekende brokken van muren en punten van gevels, en overtreft, volgens getuigenis van hen die ook Waalwijk na den bekenden brand van dat dorp onmiddellijk bezochten, in uitgestrektheid en akeligheid verre hetgeen in der tijd laatstgemelde plaats aan het oog opleverde. In den beginne zag men met wanhopig gebaar mans hunne vrouwen, moeders hunne kinderen zoeken, en verspreidden zich verschillende geruchten van verongelukten; maar gelukkig is nog van niet eenen omgekomen mensch gebleken, en schijnen alleen eenige menschen door de vlammen verwondingen bekomen te hebben. De oorzaak van den brand is onbekend. De brandspuiten van 's Gravendeel, van Dordrecht, van Puttershoek en later ook van Strijen, benevens die van den heer *Vrijthoff*, officier van de regtbank van eersten aanleg te Dordrecht, hebben den verderen voortgang van het vuur eindelijk gestuit. Gisteren morgen ten 10 ure was reeds Z. Exc. de heer gouverneur van Zuid-Holland op het tooneel van den brand, en nam met den heer baron *Collot d'Escury*, lid der gedeputeerde staten van Zuid-Holland, den griffier van gemelde gedeputeerde staten, benevens den schout en raden der gemeente van 's Gravendeel, alles in oogenschouw, autoriseerde dadelijk den heer schout om in den dringendsten nood geldelijk te voorzien, sprak woorden van troost en deelneming, en gaf te kennen, dat weldra eene behoorlijk benoemde commissie zich onledig zou houden met de rampen zoo veel mogelijk te kunnen en gepaste middelen aan te wenden om dezelve te herstellen.

Gisteren morgen tusschen 9 en 10 ure ontstond te Puttershoek, waarvan een der twee brandspuiten, en met dezelve zekere *Aart Snoek*, timmerman te Puttershoek, zich nog te 's Gravendeel bevonden, mede brand, gelijk het algemeen zeggen is door onvoorzigtigheid van kinderen, ten huize van gezegden timmerman, wiens woning en timmerwinkel, gelegen aan het einde van dat dorp naar den kant van Maasdam, geheel afbrandde, zonder dat daaruit door de vrouw iets anders is kunnen worden gered dan eene wieg met haar kind; deze brand heeft zich ook medegedeeld aan eene schuur met hooi, behoorende tot het huis van *Cornelis Monster*, welke mede geheel afbrandde, maar wiens huis, door de spoedig aangebragte hulp, nog gelukkig is bewaard gebleven. Naar men verneemt waren wel de panden van *Monster*, maar niet die van den ongelukkigen timmerman *Snoek* verzekerd.

HOORN, den 25. Julij.

In de aanspraak van den gouverneur van Noord-Holland, wordt de kaas te regt aangemerkt als een produkt, voor die provincie van het hoogste aanbelang, daar van de meerder of minder hooge prijzen, voor hetzelve gemaakt, ook het meerder of minder vertier der winkeliers in de steden, omtrent voorwerpen, vooral van weelde, grootendeels afhangt.

Aanmerkelijk is, zoo als Z. E. te regt hierbij aanmerkte, hetgeen van dit artikel te Alkmaar werd ter markt gebragt; maar is dit wel te verwonderen, wanneer wij de uitgestrektheid gronds en het aantal landlieden in aanmerking nemen, dat niet wel anders dan te Alkmaar markt-

ten kan; terwijl deze stad geheel geene mededinging heeft, dan in de nog niet talrijk bezochte markt van Wormerveer.

Hoorn, daarentegen, heeft te kampen met de bloeijende markt van Purmerend, met die van Edam en Enkhuizen, en vooral ook van Medenblik, die meer en meer klimmende is; terwijl ondertusschen in het jaar 1824 ter waag gewogen werden te Hoorn 10,047 stapels, wegende 2431,213 Nederlandsche ponden, en alleen ter markt van 23 Junij 1825 zich bevonden 482 stapels, bedragende een gewigt van 129,6.. Nederlandsche ponden.

Niet slechts het verstandig overleg om Marseille tot een middenpunt te maken van den kaashandel op Italie en den Levant, waardoor wordt voorgekomen, dat genoemde koopstad de Fransche kaas, waarop men zich meer en meer toelegt, in den handel trekke; maar ook de aanmerkelijke vraag naar dit artikel in Engeland, zijn de oorzaken, waaraan men de stijve prijzen der kaas toe kan schrijven.

WOGNUM, den 23. Julij.

Onlangs hield het Departement der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, alhier eene openlijke zamenkomst ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood. — In Sprokkelmaand was, door den treurigen toestand der omliggende landen, de Vrouwen-avond uitgesteld. — Thans werd voor eene geringe bijdrage ieder toegelaten. De regering, de kerkenraad der Hervormden, die gunstig deszelfs kerkgebouw tot dit oogmerk had afgestaan, het departements bestuur en de redenaar zijnde binnengeleid, begon het zangkoor, onder de leiding van den onderwijzer *Kwast*, hetwelk alleen uit dorpelingen is zamengesteld; doch bij hetwelk zich eenige kundige leden van het schoolonderwijzers-gezelschap te Bennenbroek, benevens nog een onderwijzer uit den omtrek, zich gaarne hadden willen voegen, eene *cantate*, in welke koren, eene *trio*, *duo*, *solo* en *recitatief*, door het orgel geaccompagneerd, zich afwisselden, welk alles de goedkeuring van kunstkundigen, uit Hoorn en alle de ommestreken zamengevloeid, wegdroeg.

De Hoornsche rector en lector, de heer *J. S. Swaan*, hield eene redevoering, ten onderwerp hebbende: »*God was in den orkaan.*" De talrijk vergaderde menigte verliet uiterst voldaan het kerkgebouw, en vond zich in de vergaderzaal des departements op nieuw vergast op zang, door aanspraken afgewisseld.

Ook deze poging mogt nog eene som van *f* 115:80 ten behoeve der noodlijdenden bijdragen, waaronder eene aanzienlijke gift van eenen onbekenden menschenvriend.

Mengelwerk.

MILITAIRE COLONISATIE IN RUSLAND.

Wij hebben over deze nieuwe inrigting, voor eenigen tijd, in het Mengelwerk dezer Courant, een zeer belangrijk berigt ontvangen, hetwelk ons vooral de ontzettende magt deed opmerken, waarover *Rusland*, ten gevolge van dezen maatregel, zou kunnen beschikken.

Maar dit plan is ook in andere opzigten hoogst gewigtig, en biedt ons uitzigten aan van zedelijken en staatkundigen aard, die wel verdienen, dat wij er eenige oogenblikken bij stilstaan.

Men weet, dat de bezoldiging en het in stand houden van staande legers van de tijden der onrusten dagteekenen, die tot het oprigten van den keizerlijken troon in *Rome* aanleiding gaven. Van dat oogenblik werd het leger een bijzonder werktuig in de hand van den Vorst, een werktuig, dat de vreedzame gezindheid van het hoofd des Rijks in rust liet, of dat op zijne oorlogzuchtige bevelen de wereld verwoestte, en de zegeningen des vredes van het verledene en de toekomst voor langen tijd deed verloren gaan.

Deze inrigting werd in lateren tijd wel behouden en opvolgelijk in onderscheidene landen ingevoerd; maar gebrek aan geld (de Vorsten hadden toen nog geene bankiers) was oorzaak, dat men alleen in tijden van oorlog groote legers op de been hield; terwijl zij, onmiddelijk na het herstel des vredes, voor een groot gedeelte werden afgedankt.

Frankrijk was onder de nieuwe Staten de eerste, waarin ook bij vredestijd groote legers in dienst werden gehouden. Door den natuurlijken rijkdom van dit land, door de volstrekte magt van LODEWYK XIV., eene vrucht der listige kunstgrepen van twee befaamde Priesters, werd het dezen Vorst mogelijk, om ook in vredestijd zijne legers op den voet van oorlog te houden; terwijl zijne naburen verpligt waren hunne krijgsbenden, na het herstel des vredes, dadelijk te verminderen, ten einde hunne uitgeputte landen eenige verademing te schenken.

Een gewigtig gevolg van dezen staat van zaken bestond daarin, dat *Frankrijk*, bij het uitbarsten van elken nieuwen krijg, dadelijk talrijke en geoefende legers gereed had, terwijl deszelfs vijanden hunne benden nog eerst moesten aanwerven; het behaalde hierdoor, in den eersten veldtogt, doorgaans zulke gewigtige voordeelen, dat zijne tegenpartij verscheidene gelukkige veldtogten noodig had, om deze voordeelen weder uit deszelfs handen te rukken, en het had dan ook meestal, in de meeste gevallen, het verkrijgen van aanzienelijke aanwinsten, bij het sluiten des vredes, te danken.

Aan de eene zijde dus moesten oorlogzuchtige Vorsten en Volken, door het aanhoudend bezit van zulke talrijke legers, tot krijg en verovering worden uitgelokt; terwijl hunne naburen even daardoor in de noodzakelijkheid werden gebragt, hunne legers mede zoo talrijk, gedurende den vrede, te doen blijven, om aldus steeds tegen elken aanval gereed te zijn. Het stelsel der geldleeningen werd ingevoerd, en zoo werd het volgen van deze maatregelen algemeen mogelijk gemaakt.

Een treurige zamenloop van omstandigheden voorwaar! Het op de been houden van talrijke legers in vredestijd, werd, zoo als wij zagen, een verleidend lokaas, om krijg te voeren, en verslond, daarenboven, de welvaart des vreedzamen Burgers, ook in de dagen, waarin het zwaard rustte; of wil men liever, het vestigde deze welvaart op eene mijn, die door het ophoopen der staatsschulden vroeger of later eene nationale bankbreuk veroorzaken moest; gelijk zulks dan ook reeds bij verscheidene Volken het geval is geweest.

Bezoedelden dus godsdiensthaat en bijgeloof en gewetensdwang de jaarboeken der zestiende en van de eerste helft der zeventiende eeuw met bloed; het laatste gedeelte dezer eeuw en het begin der achttiende werden zoo mogelijk nog bloediger, door het instand houden van talrijke legers in vredestijd, als waardoor het zaad des oorlogs steeds gereed bleef zijne verderfelijke loten op nieuw te doen uitkomen.

Deze legers bestonden geheel uit huurlingen, die men door eene vrijwillige werving aannam; men rigtte in tijd van nood hier en daar wel eene landmilitie op; deze was echter doorgaans een voorwerp van bespotting, meer dan van vrees; de Miquelets der zeventiende eeuw waren de Guerrilla's van MINA niet.

Daar de soldaat met den stok werd geregeerd, zoo begreep men ook vreemdelingen in zijnen dienst te kunnen nemen, wijl deze hiertoe zoo goed als de inboorlingen geschikt waren. In den Spaanschen successie-oorlog, had de kleine staat der *Vereenigden Nederlanden* 100,000 man landtroepen in dienst, waarvan zeker de grootste helft uit vreemdelingen bestond; — en FREDERIK de groote ligtte voor zijnen dienst, gedurende den zevenjarigen oorlog, 60,000 man in de landen zijner vijanden, en stelde het geheele Saksische leger, door hem bij *Pirna* gevangen genomen, in de gelederen der Pruissische soldaten. Zoo was dus zelfs eene geringe of uitgeputte bevolking geen beletsel meer, om den oorlog te kunnen voeren. Aldus stonden de zaken, toen de omwenteling uitbrak en de militaire conscriptie, eerst in *Frankrijk*, later ook elders, werd ingevoerd.

De conscriptie had den gewigtigsten invloed op de zamenstelling der legers. Voor dezelve bestonden zij uit vrijwilligers, meestal uit de heffe des volks, dikwijls uit vreemdelingen, uit menschen met een woord, die voor een groot gedeelte vaderland noch altaar hadden. De opschrijving tot den krijgsdienst bragt daarentegen menschen uit alle standen onder de vanen bijeen, en onder deze menschen waren er vele met hart en ziel aan huis en altaar en bloedverwanten verkleefd; met tegenzin ontrukten zij zich aan hunne geliefde betrekkingen, om eene zaak te dienen, die alleen in schijn de verdediging des vaderlands verbeeldde, en doorgaans de bloedige plannen der onverzadelijkste heerschzucht ten doel had.

Men had nu wel tot aanwerving der legers niet meer zulke groote sommen noodig, men behoefde minder voor gebrek aan soldaten te vreezen, daar men eene geheele bevolking tot zijne beschikking had: maar er ontstond eene nieuwe zwarigheid, welke bij een zoo wantrouwend en achterdochtig bestuur, als dat, onder hetwelk de conscriptie eerst werd ingevoerd, niet nalaten kon de levendigste ongerustheid te verwekken.

Men moest namelijk duchten, dat menschen, die met geweld en zonder hunne keuze aan hunne huisselijke betrekkingen waren ontrukt, en in het gewoel der legerkampen geworpen, door een aanhoudend en vriendelijk verkeer in de huisgezinnen der vreedzame burgers, hun vorig leven met nieuwe sterkte terug zouden wenschen, gevaarlijke verbindtenissen aanknoopen, en voor dien staat van verwildering ongeschikt worden, waarin men hen als in eenen maalstroom wenschte te houden.

Het Fransche Bestuur trachtte dus dezen staat van verwildering bij den soldaat te doen voortduren; onder den naam van *pékin* moest hij al wat tot den burgerstand behoorde leeren verachten; het huisselijk leven moest hem eene nietswaardige beuzeling zijn, alleen voor zwakhoofden geschikt, en waarboven hij verre verheven was; was hij bij zijne landgenooten of bij den vreemdeling gehuisvest, zoo deed men hem zeer dikwijls van verblijf veranderen, opdat hij zich aan niemand bijzonder hechten zoude; ook in tijden van vrede trok hij telkens van de eene stad naar de andere, en kon dus letterlijk zeggen, dat hij geene blijvende plaats had; het huwelijk was hem onmogelijk; ontslag uit den dienst was niet te voorzien; zijne neiging tot wellust en buitensporigheid werd zoo veel mogelijk bevredigd; en door alle deze middelen meende men zijn doel te zullen bereiken: want een leger, uit zulke menschen zamengesteld, kon alleen de oogmerken van eenen geweldenaar dienen, voor wiens veroveringszucht de wereld voorzeker te klein was; maar zulk een leger stelde in het midden der beschaving eene schrikverwekkende massa daar, die de tijden der middeleeuwen moest terugroepen; het was eene dreigende onweerswolk, die alles in eenen nacht hulde, waaruit in langen tijd geen weldadig licht verrijzen zou.

De geweldenaar viel; de vrede van *Europa* was hersteld; het Heilig Verbond werd gesloten. — De uitgeputte en verarmde Volken hoopten nu, dat er geene zoo talrijke legers meer zouden blijven bestaan; vergeefsche hoop! ijdele verwachting! Men was van alle zijden in vrede; maar er bestond geen opregt vertrouwen, men had geene onderlinge waarborgen voor de toekomst, en *Europa* bleef bedekt met legers, talrijker dan de vorige eeuw die immer in de hevigste oorlogen had gezien. De belastingen werden dus niet verminderd; het lokaas, tot het voeren van den krijg, bleef bestaan, en millioenen handen werden voortdurend aan landbouw, handel en nijverheid onttrokken.

Er bestond geen uitzigt, dat dit bezwaar op eene regtstreeksche wijze opgeheven zou worden; wij meenen echter op goede gronden te mogen aannemen, dat de Militaire Colonisatie in *Rusland*, tot dat gewenschte einde een belangrijk middel zal worden, en beschouwen dezelve als eene gunstige beschikking, waardoor de goede Voorzienigheid aan het langdurig lijden der volken paal en perken zetten wilde.

Door deze nieuwe inrigting toch, wordt de krijgsman op nieuw in nadere betrekking met den burger gebragt; hij leeft in den huisselijken kring van dezen, deelt in zijne werkzaamheden en in zijne vermaken; terwijl de landbouw aldus de armen terug ontvangt, waarvan de gewoonte, om groote legers op de been te houden, denzelven beroofd had. Het leger wordt met de bevolking (men houde ons deze uitdrukking ten goede) *geamalgameerd*, en stelt niet meer een afgescheiden gevaarte daar, dat landgenooten en vreemdelingen door zijne zwaarte dreigt te verpletten.

Ook levert deze inrigting belangrijke staatkundige gevolgen op, die wij nog in een paar trekken ontwikkelen moeten.

Na den val van BONAPARTE, was de veroveringszucht van *Frankrijk* niet meer te vreezen: doch nu wendden zich aller oogen naar *Rusland*. Daar zag men eenen Monarch, met onbeperkte magt bekleed, en een leger van 800,000 dappere soldaten, gereed op zijnen wenk alles te ondernemen. De vredelievendheid van ALEXANDER was geen noodzakelijk erfdeel zijner opvolgers. *Europa* moest dus, zoo redeneerde men, *Rusland* bestendig vreezen. Men sloeg een oog op de middelen van verdediging, plaatste *Oostenrijk*, *Pruissen*, en de kleinere *Duitsche Staten* in de eerste linie, en *Frankrijk*, de *Nederlanden* en *Spanje* in reserve; zoo meende men nu wel een genoegzaam tegenwigt gevonden te hebben; maar de enkele gedachte aan eene botsing van zulke kolossen moest reeds, zonder op den uitslag te letten, het hart van den menschenvriend met angst en killen schrik vervullen.

Deze vrees voor *Rusland's* overmagt wordt, naar ons inzien, door de militaire colonisatie aanmerkelijk verminderd. De Russische soldaat zal in even die mate geschikter worden, om zijn vaderland te verdedigen, waarin hij meer aan het burgerlijke leven en aan het huisselijk genoegen gehecht wordt; maar door deze zelfde oorzaken wordt het Russische leger een minder geschikt werktuig, om vreemde volken aan te vallen; en zoo een veroveraar den Russischen troon beklom, zou hij voorzeker min gereedelijk aan zijne oorlogzuchtige neiging voldoen, dan wanneer dit leger, in kampen vereenigd, eene afzonderlijke massa daarstelde, gereed, op den eersten wenk, naar de verwijderdste oorden te marscheren.

Wij mogen bij zulk eene inrigting, ook in andere landen gevolgd, met grond hopen, dat het oog der Vorsten, langzamerhand, van krijgsexpeditien, militaire pracht en bloedige zegepralen afgewend zal worden;

en op het stil en ongestoord huisselijk geluk, dat hunne onderdanen genieten, met welgevallen zal blijven rusten.

TENTOONSTELLING TE HAARLEM.

Over dit onderwerp valt zeer veel belangrijks te schrijven, en zeker zal deze of gene bekwame pen, ook in dit geacht Blad, een overzigt geven van eene tentoonstelling, even *vereerend voor hem*, die dezelve uitschreef, als voor *hun* aan wier zorgen de rangschikking der objecten en het bewaren der orde werd opgedragen: maar inzonderheid *vereerend* voor het *fabriekwezen* van *Nederland*. Niemand zal het intusschen ten kwade kunnen duiden, dat ik, die een leek ben in het fabriekwezen, die tot geenen inzender hoegenaamd in eenige betrekking sta, en die verre van het aloude *Haarlem* mijne woning gevestigd heb, ook mijne gedachten kortelijk mededeel, ter gelegenheid, dat ik in de Haarlemsche Courant, van den 21. Julij 1825, de navolgende Advertentie geplaatst vond:

„ De ondergeteekende heeft verzuimd te melden, dat het *roozen-tapijt*, benevens het *medaillion-tapijt*, hangende als eene draperie bij de groote deur in de zaal der tentoonstelling, alsmede eene *rand* of *looper* van dubbeld jaspaiten, door hem vervaardigd zijn.

„ Indien voornoemde *tapijten*, benevens het *tapijt van Waterloo*, en nog een klein tapijtje, een *herder* en *herderin* benevens eene *kudde schapen* voorstellende, welke op eene nog onbekende wijze vervaardigd is (even gelijk de andere tapijten), geheel uitgehangen waren, zoude men hunne waarde kunnen beoordeelen. Het is waar, dezelve zijn reeds geplaatst geweest, doch hebben [illegible] uit het midden van [illegible]*and* komende, plaats moeten ma[illegible] welke zelfs veel later met zijne stukken gekomen is. „ Men heeft mijne *ra*[illegible] *of looper* gebruikt om het tapijt, *het wapen van Haarlem* voorstellende, te vergrooten en te verfraaijen; deze *looper* zal dus ook niet aangezien worden als van *Utrecht* komende, maar wel voor die van *Doornik*, ofschoon die fabrijkant geene blijken kan toonen van dezelve te kunnen vervaardigen, dit toont dus eene wijze aan, op welke men eene *premie* kan behalen, en op welk eene wijze het eene ongeluk het andere volgt, om dezelve te moeten verliezen.

„ In de Catalogus vindt men de verklaring van *het wapen van Haarlem* ontvouwd, sprekende zelf van eenen *gouden laurierrand*, doch is slechts *goudkleurige saijet;* maar van het tapijt van *Waterloo*, waarvan de ondergeteekende (vervaardiger,) mede eene verklaring aan de Commissie heeft toegezonden, wordt noch gerept noch gerberd, dus *die klein is moet klein blijven!*

„ De verklaring van het *tapijt van Waterloo* is te groot, geheel te vermelden. Het midden des tapijts stelt voor: *Zijne Majesteit den Koning, in het midden van zijn volk, en omringd door laurieren*, in den rand ziet men *het Schoon Verbond*, benevens de *Wapens der Helden*, omringd van opschriften; hunnen moed aanduidende, en in de hoeken des tapijts vier *Engelen*, de overwinning onzer geachten *Koning* aankondigende."

Utrecht, den 8. Julij 1825. P. A. GARJEANE en ZOON.

Het gerucht toch van den voorbeeldigen smaak, waarmede alles geplaatst en gerangschikt was, ging reeds mijne aankomst te *Haarlem* vooruit, zoodat ik, met eene hooggespannen verwachting, het schoone lokaal binnentrad, waar de voorwerpen van inlandsche nijverheid zijn ten toon gesteld, doch ik moet rondborstig bekennen, dat de uitkomst mijne verwachting nog verre overtrof. De rijkdom der ingezondene voorwerpen, de smaak in derzelver vervaardiging uitblinkende, de edele naijver der onderscheidene fabrijkanten in [illegible] vak, om door [illegible] en *bruikbaarheid* hunne goederen, dezelve, de een boven den anderen, aanbevelingswaardig te maken, was alomme kennelijk, en hoezeer meer dan vijf duizend Nommers zijn ingezonden, is alles zoodanig gerangschikt, dat het een niet meer dan het andere uitkomt.

Wat kan men nu meer in billijkheid verlangen? en echter plaatsen de Heeren GARJEANE EN ZOON de bovenstaande Advertentie, in de Courant van die zelfde Stad, die zoozeer aanspraak heeft op de erkentelijkheid der Natie, wegens alle de pogingen, die zij aanwendt, om het verblijf der talrijke vreemdelingen, die hare muren bezoeken, op allerlei wijze te veraangenamen. Welligt was het verstandigst, in deze gedachtig aan de wijze spreuk: *antwoordt een Zot niet naar zijne dwaasheid*, eenvoudig op deze Advertentie stil te zwijgen; doch misschien zal deze of gene, die te *Haarlem* niet geweest is, daardoor in het verkeerd denkbeeld komen, als of de Commissie partijdig ware te werk gegaan; en zoodanige vlek mag, *wie* dezelve dan ook op hun werpen wil, op deze waarlijk verdienstelijke Mannen niet rusten; hunne onvermoeide pogingen, ten deze, hebben geene miskenning verdiend, en daarom verklaren wij, ons gerust beroepende op allen, die onpartijdig *zagen*, dat de Heeren GARJEANE EN ZOON op eene meer dan onbescheidene wijze zich gedragen, door het plaatsen van bovenstaande Advertentie, daar de daarin aangevoerde grieven zonder grond worden geopperd, en alleen het uitvloeisel zijn van dien naijver, die, in *nijd* ontaard zijnde, met felle oogen aanschouwt, dat anderen verder gevorderd zijn in het fabriekwezen dan zij, en die het minder uitkomen hunner ingezondene voorwerpen, niet aan hunne *mindere bekwaamheid* en *smaak*, maar aan de plaatsing op de tentoonstelling willen hebben toegeschreven. *Voor* het plaatsen van [illegible] Advertentie, was zoowel mijne reflectie als die van [illegible] zoogenaamde *Waterloo-tapijt* [illegible] was deze, dat de beelden [illegible] de leeuwen veel hadden van die fatsoenen, die men wel eens op vlaggen of uithangborden van kroegen vindt afgebeeld, en dat het geheel, door smakeloosheid, zeer afstak bij de tapijten, zoo van *Doornik* als *Baarn* en *Deventer* ingezonden. Geenszins betwist de Schrijver dezes de Heeren GARJEANE EN ZOON de gaaf, om *herders* en *herderinnen*, *kudden schapen*, en wat niet al, op *eene onbekende wijze* te kunnen vervaardigen; geenszins wil hij beweren, dat de *kwaliteit* van zijn tapijtwerk niet *goed* zoude zijn, hij laat deze beoordeeling aan lieden die deskundig zijn over; maar hij vond dezelven niet naar zijnen *smaak*, als missende die *elegantie*, die in voorwerpen van weelde zich aan de *soliditeit* dient te huwen, zullen dezelven algemeen getrokken worden. — *Voor* dat er nog eenige prijsuitreiking is geschied, *voor* dat iemand nog weet, wat fabriekaat al dan niet zal bekroond worden, reeds over *onregt* te schreeuwen, zoo als de Heeren GARJEANE EN ZOON doen, duidt, mijns oordeels, klaar aan, dat deze fabriekanten *zelve* gevoelen, hoezeer het door hun ingezonden tapijtwerk, bij dat van anderen afsteekt, en geene bekrooning verdient. — De zoogenaamde teregtwijzing van gemelde Heeren, dat in het keurig bewerkte tapijt, waar het wapen van *Haarlem* in gewerkt is, de *laurierrand* van *goudkleurig saijet*, en niet van *echt goud* is, zal wel voor niemand, die zijne gezonde zinnen heeft, noodig geweest zijn, daar de uitdrukking, zoo als dezelve in den Catalogus voorkomt, algemeen aldus in het dagelijksche leven wordt gebruikt. — De profetische *exclamatie*, die de Heeren GARJEANE EN ZOON zich zelven toeroepen: *die klein is moet klein blijven*, wil ik, voor zoo ver hun Ed. betreft, geheel niet tegenspreken, hoezeer ik niet gaarne deze stelling in het algemeen zoude willen verdedigen, tegen welke gezond verstand en geschiedenis beiden opkomen. Dat dezelve, ten hunnen opzigte, hoogst toepasselijk is, toont de Advertentie onwedersprekelijk aan, en het zoude *kleingeestig* zijn, den *kleingeestigen* dezen balsem te ontrukken. De Heeren GARJEANE EN ZOON houden zich dus, willen zij wel doen, voor 't vervolg aan deze spreuk, blijven in het *klein* voortwerken, en wagen zich vooral niet aan stukken, waartoe hunne krachten *te kort schieten*. Zij vergeten nimmer, dat *het werk zijnen meester behoort te prijzen*, en dat ijdele *snorkerij* geenszins het middel is, waardoor een fabriekant debiet aan zijne fabriekaten kan verschaffen; maar vooral vergeten zij nimmer, dat het beleedigen van achtingswaardige Personen, niet alleen hoogst onkiesch is, maar ieder weldenkende Nederlander, tegen zoodanigen beleediger inneemt, en dat hij dus eenen geheel verkeerden weg inslaat, om zijn hof bij de Natie te maken. — En hiermede *tantum*, ik heb mij reeds te lang bij deze *wespensteek* opgehouden.

Haarlem, 22 Julij 1825. A.

NOG IETS OVER DE TENTOONSTELLING TE HAARLEM.

Voor hem, die belang stelt in de eer den naam van Nederlander te dragen, is er wel in eenigen tijd geen roerender schouwspel geweest, dan de bijwoning van de tentoonstelling te *Haarlem*. Wanneer hij het daar ziet, welk gebruik de Nederlander weet te maken van de voortbrengselen der Natuur; hij daar omgeven is met alles, wat de kunstvlijt zijner landgenooten wrocht; hij overtuigd wordt door hetgeen hij aanschouwt, dat in geen enkel vak de Nederlander bij zijne naburen behoeft achter te staan, ja, in sommige deze overtreft; wanneer hij eene juichende en opgewonden menigte om zich heen ziet, die, het zij meerder of minder, in staat de bezigtigde voorwerpen op derzelver regten prijs te schatten, toch zoo geheel met dat nationale is ingenomen, en op hare wijze zich daarover zoo gunstig, zoo vooringenomen uitdrukt; dan dankt hij onzen goeden en geëerbiedigden Koning, die hem dat schouwspel verschafte, en erkent het dankbaar, dat dit juist een der geschiktste middelen is, om den nationaal-geest (*public spirit*) op te wekken, en geleidelijk en zonder dwang het volk op te wekken, om nationale voortbrengsels te waardeeren, en — boven buitenlandsche te gebruiken.

Ik voor mij wandelde met geestdrift deze regt vaderlandsche zalen door, bewonderde een aantal voorwerpen, waarvan ik geen enkel noemen zal, omdat zoo velen der bewondering waardig waren, en verheugde mij nog meer bij het bestuderen van eenige vreemdelingen, die dit alles aanzagen met een gelaat, zoo vrolijk — of zij door kiespijn geplaagd werden; iets, dat bij mij voor de waarde van het ten toon gestelde een gunstig vermoeden wekte. Hartelijk gaarne had ik in dit oogenblik de eeuwige knorrepotten B. en C. en D. C. om mij heen gehad, en hun met fierheid gevraagd: » wat zegt gijl. nu van de eeuw? wat van *Nederland?*"

Hartelijk wensch ik, dat deze tentoonstelling van tijd tot tijd herhaald worde; maar niet te schielijk, immers niet binnen de vijf jaren op elkander volgen: vooreerst, om den indruk der nieuwheid niet te doen verloren gaan; maar ook en wel bijzonder, opdat de gestadige voortgang in het fabriekwezen en machinerie tijd hebbe, om op nieuw voorwerpen daar te stellen, die van dien voortgang getuigen en de aandacht boeijen. Sw.

G O M M A.

Sedert eenigen tijd maakt een zeker soort van meel, bekend onder den naam van *gomma*, veel gelijkende naar het reeds lang bekende *arrowroot*, een grooten opgang in ons Vaderland, als voornamelijk de kracht bezittende, om teeringachtige borstkwalen te genezen. De *gomma* (waarschijnlijk hetzelfde als het zoo even beschrevene meel), welke in *Suriname* algemeen bekend is, wordt in de kolonie voor stijfsel gebruikt, mitsgaders, om zich tegen den rood-hond, een zeer lastigen uitslag der heete luchtstreek, over het geheele ligchaam te bepoeijeren. Als zoodanig wordt de *gomma* voor een zeer nuttig en heilzaam voortbrengsel gehouden, omdat het de eigenschap bezit van den last te verminderen, zonder dezen uitslag te verdrijven, hetwelk men algemeen als zeer gevaarlijk beschouwt. De *gomma* is een afschraapsel van den wortel der bittere *cassave* of *manioc*, wiens kracht voornamelijk in deszelfs doodelijk vergiftig sap bestaat. Dit afschraapsel wordt in eene soort van zak uitgeperst, zoo dat het gift wegvloeit en zoo volkomen uit de vaste bestanddeelen (het afschraapsel namelijk) trekt, dat er, na eenige verdere zuivering, de *gomma* alsmede het in de kolonie wel bekende *cassave-brood* van gemaakt wordt. Het voedsel der Indianen, die ook over het geheel een minder sterk ras van menschen dan de Negers zijn, en als vrije inwoners dier streken minder krachten voor den arbeid dan de slaven behoeven, bestaat hoofdzakelijk in dit *cassave-brood*, terwijl de Negers hetzelve niet gebruiken en schier zich uitsluitend aan de voedzame, door hen zoo zeer geliefkoosde, *banannen* houden. De Heer VON SACK zegt er, Pag. 91, D. II, het volgende van: » Men zegt, dat geen insekt dit brood aanraakt, en derhalve schijnt het » voor deze dieren minder bruikbare bestanddeelen te bezitten, dan an» dere voortbrengselen van het plantenrijk. Een en ander (de S. had » nog van ander voedsel gesproken) kan hun (de Indianen) weinig » versterkend voedsel opleveren. Dit wordt ook door de ondervinding » der Moravische Broeders bevestigd, die in het binnenland met de » Indianen verkeerden. Zij bevonden, dat de zieken veel spoediger tot » [illegible] krachten herstelden, wanneer zij aan dezelve, in plaats van » *cassave-brood*, witte-brood of ander dergelijk voedsel konden geven. » Het is hierom, dat ik er zeer aan twijfel, of men het meel, hetwelk » uit de *cassave* bereid wordt, wel als geneesmiddel, vooral wanneer » het ter versterking moet dienen, in *Europa* behoort voorteschrijven, » te meer, daar ik geen onderscheid ontdekken kon tusschen de zoete » en bittere *cassave*, na dat beide behoorlijk bereid waren. De zoete » *cassave*, die minder meel in zich bevat, wordt doorgaans als wor» tel gegeten, en is niet vergiftigd." Daar nu de *gomma*, gelijk wij zagen, niets anders is, dan het meel, waaruit het *cassave-brood* gemaakt wordt, spreekt het van zelve, dat het eerste onmogelijk versterkend kan zijn, als het laatste voor een krachteloos voedsel te houden zij. Het heeft zoo weinig waarde in *Suriname*, dat het ook daar meermalen bij bedrog, in de plaats van het zoo algemeen geachte *Arowroot*, wordt gesteld, als met hetwelk dit *cassave-meel* zoo vele overeenkomst heeft. Men is er daarom zeer behoedzaam, om zich voor dit bedrog te wachten, zoodat men vrij algemeen de *Arowroot* of zelf onder eigen opzigt laat bereiden, of wel van bekende planters zoekt te erlangen. Dit moge dan tot bewijs dienen, op welken prijs de *gomma* in *Suriname* gesteld wordt.

De ondergeteekenden geven bij deze, met dankbetuiging voor de betoonde menschlievendheid hunner landgenooten, berigt, dat zij, ten behoeve van de ingezetenen van Silvolde, die door den brand van den 14. Julij 1825 ongelukkig zijn geworden, hebben ontvangen:

Uit Arnhem van iemand, die niet genoemd wil zijn, een tien-guldenstuk: *f* 10. Uit de omstreken van Arnhem, van eenen onbekenden, vier drie-guldenstukken *f* 12; en van eenen anderen onbekenden een bankbillet, d. d. 22 April 1825, No. 45, groot *f* 25. Uit 's Gravenhage van iemand, die niet genoemd wil zijn, eene assignatie, groot *f* 25. Uit Utrecht, van eenen onbekenden, een coupon W. S. ten kantore van *Ketwich en Voombergh* en de Wed. *W. Borski*, No. 71114, versch. 1 Julij 1825, groot *f* 12:37½. Uit Rotterdam van *R.* in een wissel op den Heer *Wijekerheld Bisdom*, te Arnhem, *f* 10. Uit Amsterdam van *H. G.* een coupon W. S. ten kantore van *S. en D. Saportas c. s.* No. 9061, versch. 1 Julij 1825, groot *f* 12:37½. Van eenen onbekenden drie coupons W. S., als No. 63548, versch. 1 Julij 1825 en No. 93659 versch. 1 Januarij 1825, beide ten kantore van *Ketwich en Voombergh* en de Wed. *W. Borski*, en No. 1316, versch. 1 Julij 1825, ten kantore van *A. L. van Harpen en Pluijm en Backer*, ieder groot *f* 12:37½, te zamen 37:12½. Van *W. G.* twee coupons W. S. ten kantore van *S. en D. Saportas c. s.* No. 11339 en 11340 verschenen 1 Julij 1825, ieder groot *f* 12:37½, te zamen *f* 24:75. Van eenen onbekenden een coupon van het Amortisatie Sijndicaat, versch. 1 April 1825, No. 63385, groot *f* 22:50. Te zamen *f* 191:12½.

Arnhem, J. M. DE KEMPENAER,
den 24. Julij 1825. D. G. VAN EMBDEN.

ARNHEM, den 26. Julij.
Het water is hoog in den Rijn aan de paal:
Den 25. Julij 1 El 3 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 10 D
Den 26. dito. 1 El 3 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 0 D

† § † BURGEMEESTER en WETHOUDEREN DER STAD *ZUTPHEN*, willende wegnemen alle onzekerheid, welke, door de verschillende aanduiding in sommige Almanakken, ten aanzien van den tijd der gewone *Kermis-Markt* voor dezen jare, zoude kunnen ontstaan, brengen hiermede ter kennis, dat de aanvang der Kermis hier ter Stede als van *ouds* blijft bepaald op den *tweeden* Maandag in Augustus, dezen jare invallende op den *achtsten* dierzelve Maand.

Zutphen, den 25. Julij 1825.

Burgemeester en Wethouderen voorn.
(*Get.*) Pr. J. ZWAVING,
Ter ordonnantie van dezelve,
(*Get.*) H. F. LULOFS.

§ † § De ONTVANGER van de DOMEINEN te Tiel zal, ter instantie van de Algemeene Nederlandsche Maatschappij ter Begunstiging van de Volksvlijt, te Brussel, publiek, en aan de genoegbiedenden verkoopen: De GROVE KOORNTIENDEN, gelegen in het Ressort van deszelfs Kantoor, te weten:

Op Donderdag den 4. Augustus 1825, des voormiddags ten *tien* ure, te Buren, de TIENDEN van Buren, Erichem, Asch, Achter den Haag, Beusichem, Zoelmond, Tricht en [illegible].

Op Vrijdag den 5. Augustus, des voormiddags ten *tien* ure, te Geldermalsen, de TIENDEN van [illegible], Rumpt, [illegible] en Meteren, alsmede [illegible] te Wadenoijen, de TIENDEN [illegible].

[illegible] Augustus, des voormiddags ten *negen* ure, [illegible] de TIENDEN van Varik, Heesselt en [illegible], en eindelijk, des namiddags ten *twee* ure, te Tiel, de TIENDEN van Opijnen, Neerijnen, Waardenburg, Tiel, Haaften en Hellouw.

§ § § Door het overlijden van den Onderwijzer *L. SOETERS*, een der STADS OPENBARE SCHOLEN te *Zutphen* vacant zijnde geworden, worden Sollicitanten, bezittende den *tweeden rang* en ervaren in het Onderwijzen volgens de *Klankmethode*, opgeroepen, om zich op *Donderdag*, den 4. Augustus 1825, des morgens ten 9 ure, op het Raadhuis aldaar te laten vinden, alwaar het vergelijkend Examen alsdan zal gehouden worden. — De bewijsstukken van den gemelden rang en van een goed zedelijk gedrag, moeten acht dagen te voren aan den Districts-Schoolopziener vrachtvrij worden ingezonden. — De voordeelen, aan dezen Post verbonden, zijn, het Lands Traktement van *f* 170—: benevens vrije Woning en de Schoolgelden, ad *f* 6—: per hoofd, over een aantal van 110 tot 140 Leerlingen.

† † † Op nader te bepalen tijd, zal binnen Arnhem, publiek worden geveild eene HUIZINGE, staande in het beste gedeelte der Stad, voorzien van verscheidene [illegible] KAMERS, OPEN [illegible] BUITEN[illegible], (vervolgens [illegible] gedreven) en [illegible] — blijvende inmiddels dit Huis [illegible] daartoe genegen zijnde, adressere zich in persoon of [illegible] brieven, onder de letter D., bij den Boekdrukker *C. A. THIEME*, te Arnhem.

§ † § Eigenaren zijn voornemens, om, op Donderdag den 4. Augustus 1825, des namiddags ten 4 ure, in het Logement te Velp, Kastelein *J. R. NAEFF*, in het openbaar, bij inzet, en 14 dagen daarna, zijnde op Donderdag den 18. derzelve Maand, op gelijke uur en plaats, bij toeslag te verkoopen:

Een [illegible] HUIS en ERVE met STALLING, KOETSHUIS enz., staande en gelegen in de Zwanensteeg, te Arnhem, Wijk E. No. 28, tusschen de erven van de Heeren *J. C. VERSCHOOR* en *J. H. STAKEBRAND*.

Een HUIS en ERVE, in de Vlakkesteeg, te Arnhem, Wijk D. No. 90, tusschen de erven van *T. H. LACUSINE* en *GERRITSEN*.

Onder Velp.

Een HUIS en ERVE, met circa 2 bunders 80 roeden BOUW- en TABAKSLAND, van ouds de *Biezendel* genaamd.

Een WATERKOORNMOLEN, met deszelfs GETIMMER, HUIS, SCHUUR, BERG, HOF, BOOMGAARD en WEIDELAND, mitsgaders deszelfs REGT van Water.

Een HUIS, ERVE en HOF, aan den Arnhemschen weg, met de daartoe behoorende BOOMEN, groot circa 22 roeden Nederlandsch.

Wijders 17 percelen 200 BOUW- als WEIDELAND; alles breder bij billetten omschreven.

Ter bezigtiging der Huizen, te Arnhem, adressere men zich bij de respective bewoners, op Dingsdag of Zaturdag. — Aanwijzing van de goederen, onder Velp, begeerende, vervoege men zich bij *HARMEN RIETBERGEN*, aldaar wonende.

De Condities van verkoop liggen ten Kantore van den Notaris Mr. *G. VAN ECK*, in de Bakkerstraat, te Arnhem, voor een ieder ter lezing.

§ § § Verkooping bij arrest op onroerend goed, te weten:

† † Van eene WEIDE, het *Pastoorslag* genaamd, gelegen in het Bergsche-broek, Schoutambt Berg, Arrondissement Zutphen, groot ruim *zes* bunders *drie en negentig* roeden en *vijf en vijftig* ellen, belendende ten Noorden aan de straat naar Netterden, ten Westen aan eene Weide van het voormalig kapittel van Emmerik, ten Zuiden aan eene Weide van het Huis *Berg*, en ten Oosten aan eene Weide van de erfgenamen van *STRUIF*.

Ter rekwisitie van Juffrouw *RACHEL VERBEEK*, Weduwe van wijlen den Heer *JAN BANKHIET*, Rentenierse, wonende te Zutphen, hebbende tot Procureur, welke in dit arrest occupeert, Mr. *HENDRIK JAN THOOFT*, Procureur bij de Regtbank van en wonende te Zutphen.

Tot laste van den Heer Mr. *FRANS DE BOTH*, openbaar Notaris, woonachtig te 's Heerenberg.

Dit arrest op onroerend goed is daargesteld bij Procesverbaal van den Deurwaarder *FREDERIK PHILIPPE DE LONGIE*, van den *tienden* Maart 1800 *vijf en twintig*, overgeschreven ten kantore van Hypotheken te Zutphen den *vier en twintigsten* Maart en ter Griffie van de Regtbank in dezelfde stad, den *tweeden* April, beiden des jaars 1800 *vijf en twintig*. Van welk Procesverbaal kopij is gegeven aan den Heer *J. KALDEN*, Griffier van het Vredegeregt des kantons 's Heerenberg, en den Heer *A. RIETVELD*, Schout des ambts Berg.

Bij de voorloopige toeschatting van Dingsdag den *negentienden* Julij *achttien honderd vijf en twintig*, is het gearresteerde perceel op den prijs van inzetting, ten bedrage van duizend vijf honderd Gulden, aan de Executante toegeschat.

De definitieve toeschatting zal geschieden op Dingsdag den *vierden October achttien honderd vijf en twintig*, des morgens ten *tien* ure, ter rolle van Geregtelijke Uitwinning van de Regtbank te Zutphen.

In fidem
(Get.) H. J. THOOFT,
Procureur.

§ † § Iemand genegen zijnde, om uit de hand te Pachten de JAGT en VISSCHERY, behoorende tot de Heerlijkheid *WESTERVOORT*, [illegible] ten Kantore van den Notaris Mr. *G. VAN ECK*, in de Bakkerstraat, te Arnhem.

[illegible] te pretenderen hebben van, [illegible] Boedel van *JOSEPH* [illegible] gewoond hebbende en overleden te [illegible], laatst [illegible] voor den 15. Augustus 1825, franko opgave te doen, ten Kantore van den Notaris Mr. *G. VAN ECK*, in de Bakkerstraat, te Arnhem.

REPLIQUE

Op de Advertentie van de Heeren *A. JORITSMA*, *J. SCHAAP* en *L. VERWER*, geplaatst in de Leeuwarder Courant van den 21. Junij 1825.

Het schijnt nog niet genoegzaam voldoende te zijn, dat men mij, na Regten, de door hun geroofde eer weder schonk, neen! Zij zeggen, met ronde woorden: *als dat zijlieden mij niet eerloos hebben afgezet, hoewel zulks, volgens de tegen mij ingebragte bezwaren, niet ten onregte had moeten gebeurd zijn, als hebbende ik zulks wel verdiend door mijne daden.* — Ik neem mijne toevlugt dus tot de Commissie zelve, en beloof eene gratificatie van *honderd ducaten* aan den Armen, bijaldien mij dezelve van slechte daadzaken zal kunnen overtuigen, die, volgens hunne opgave, *dat* wel verdienden; en houde genoemde Commissie voor schaamschijnende Eerroovers, zoolang zij het tegendeel niet bewezen hebben. — Ik meen verplicht te zijn dit aan het Publiek bekend te maken.

Sneek, C. VAN GENT,
den 20. Julij 1825. *Lid der Raad.*

[illegible] NEDERLANDSCHE [illegible] STOOMBOOT MAATSCHAPPY.
Bepaling van den WEKELIJKSCHEN DIENST van de Stoombooten tusschen [illegible] en *Keulen*, gedurende de maand *Julij*.

Van *Rotterdam* naar *Nijmegen*:
des Maandags en Woensdags, des morgens ten 7 ure.
Van *Nijmegen* naar *Keulen*:
des Donderdags, des morgens ten 4 ure.
Van *Keulen* naar *Nijmegen*:
des Zaturdags, des morgens ten 8 ure.
Van *Nijmegen* naar *Rotterdam*:
des Dingsdags en Zondags, des morgens [illegible]

De Boekhandelaars *A. KLOOTS* [illegible] & COMP., te 's Hage, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

I. HERGENRÖTHER, ONDERWIJZER IN DEN GEEST DES CHRISTENDOMS, [illegible] Hoogduitsch, door D. BUDDINGH. Eerste stuk. Prijs, bij inteekening, (welke echter voor het eerste stuk gesloten is) *f* 1:80, buiten inteekening *f* 2:25.

II. ROCHE-AYMON, OVER DE LIGTE INFANTERIE, naar het Fransch, gevolgd door den BARON VAN AYLVA RENGERS, prijs *f* 2:80.

III. PONSE, HANDLEIDING *voor de* LANDBOUWERS, *wier landen met zout water zijn overstroomd, om dezelve door min kostbare middelen tot hunne vorige vruchtbaarheid te herstellen*, prijs *f* 0:25.

IV. HUGUENIN, VERHANDELING OVER HET NEDERLANDSCH YZER; gevolgd van eenige AANMERKINGEN *over den toestand der Nederlandsche* YZER-FABRIEKEN, prijs *f* 1:25.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.